

Duimendik als het stof van jaren

BRASANTS
DAGBLAD
2-8-95

In 1991 onving hij nog een prijs voor aanstormend literair talent. Maar met Alfred Birney's nieuwste roman 'De onschuld van een vis' is die storm gaan liggen. Het klassieke vader-zoon conflict dat er in wordt uitgevochten kan niet anders dan verrassingloos worden genoemd.

Door Sander van Vlerken

Alfred Birney (1951) kreeg in 1991 de vijfjaarlijkse literaire Paagmanprijs die bedoeld is voor zich sterk ontwikkelend talent. Maar de ontwikkeling is met Birney's nieuwe roman *De onschuld van een vis* in een impasse geraakt. Het boek beschrijft een klassiek vader-zoon conflict waar geen enkele verrassing in zit.

Edu, een jonge man, keert terug naar het ouderlijk huis dat hij met zijn moeder en de rest van het gezin heeft verlaten nadat de autoritaire vader al te daadkrachtig zijn frustraties af begon te reageren.

Ex-kampbeul

De vader, ex-kampbeul en exportleraar, is inmiddels verdwenen maar in huis herinneren de meubels nog aan zijn

moorddadige karakter. Edu houdt grote schoonmaak; verkoopt de boeken en meubels voor wat een gek er voor geeft en denkt daarbij natuurlijk terug aan zijn door de vader verpeste jeugd. De zinnen zijn star, herhalen voortdurend en laten in hun expliciete niets aan enige verbeelding over.

'Hij had, hoe lang niet, staan dromen, starend in het niets tussen het heden en een zeker punt in het verleden, toen er een gerucht achter hem klonk, achter zijn rug verdomme, de dingen gebeuren altijd achter je rug.' Zoals zijn vader altijd een nat washandje in zijn nek legde als Edu weer eens slaapwandellend door het huis trok. Teruguit interpreteren, gebeurtenissen opvoeren om ze later gemakkelijk aan iets anders, iets

• Alfred Birney
Foto Hape Smeele

héél belangrijks te kunnen koppelen. Als laatste ruimt hij het aquarium op. Eerst verdwijnen de niet zo speciale vissen en wat takjes in een vuilniszak. Tot er nog één, onschuldig visje overblijft dat bij het minste gerucht de kleinste trilling, ergens achter weg wil duiken. Hoe onschuldig is het je meteen maar te verschuilen bij een enkel geluid, dat op zichzelf nog niet eens op gevaar duidt? Alle symboliek ligt er als het stof van jaren duimendik bovenop in dit mislukte 'traditionele vader-zoon conflict'.

De onschuld van een vis, roman van Alfred Birney. Uitg. Contact.